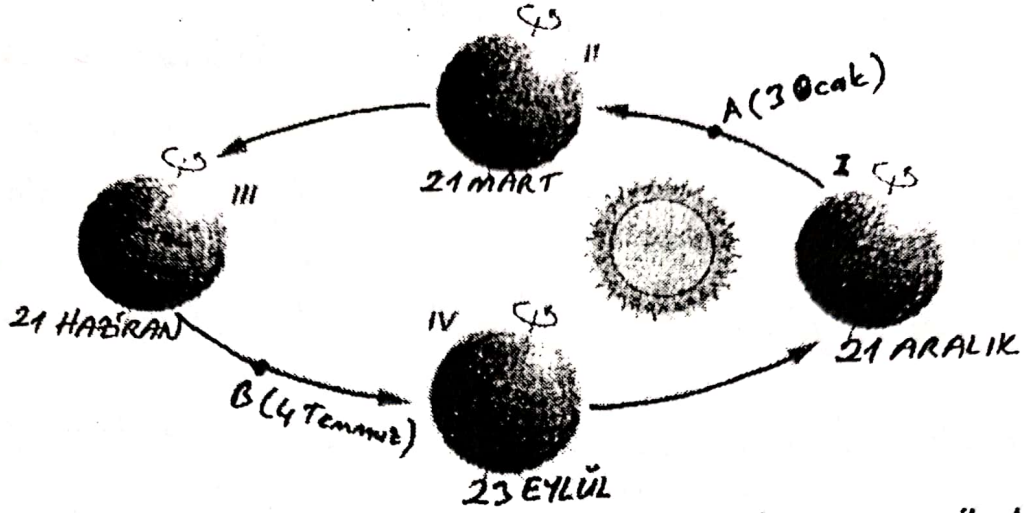
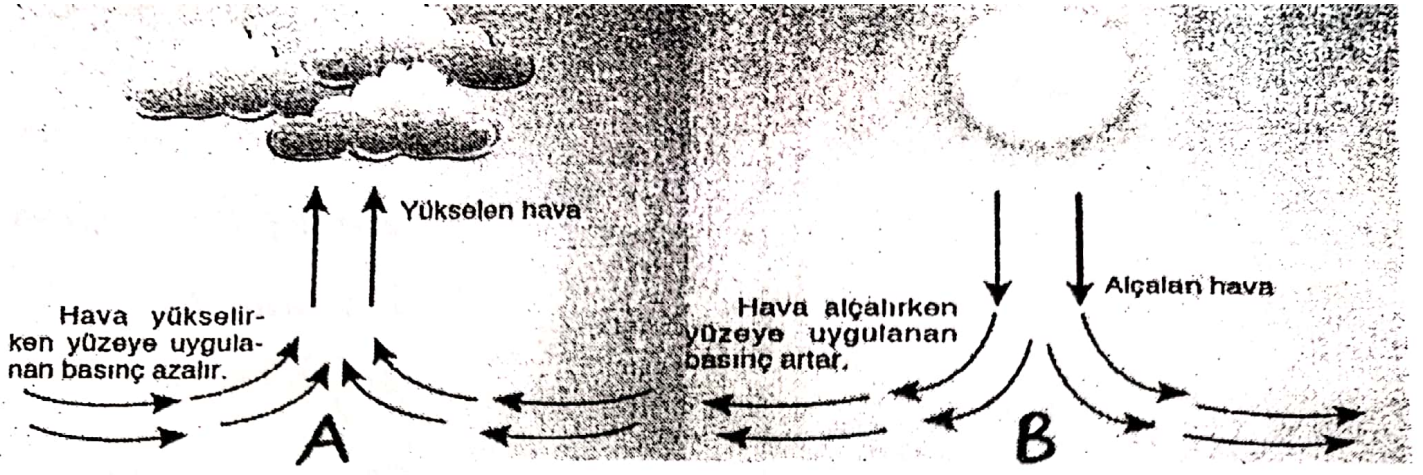

8-1.ÜNİTE TEKRAR YAZILISI

Dünya'nın Güneş etrafındaki dolanımını gösteren yukarıdaki şekle göre ;

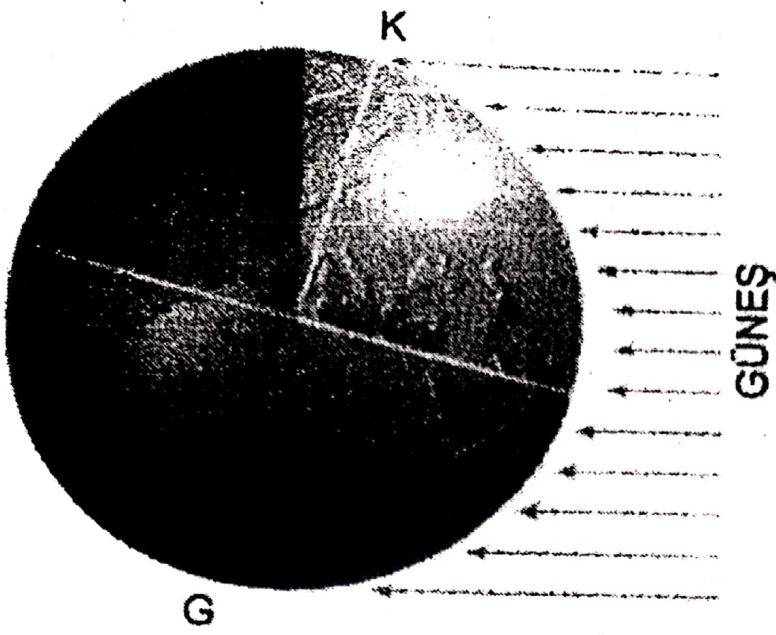
- 1) Hangi aralıkta Kuzey Yarım Küre'de Sonbahar yaşanır?

- 2) Hangi tarih Gün-Öte tarihidir? -----
- 3) Kuzey Yarım Küre'de gündüz süresi gece süresini ilk kez hangi tarihten itibaren geçmeye başlar? -----
- 4) Güney Yarım Küre'de gündüzlerin uzaması ----- tarihinden başlar, ----- tarihine kadar devam eder.
- 5) Dünya Güneş'e yaklaştıkça dönüş hızı -----, uzaklaştıkça ise dönüş hızı -----.
- 6) Kuzey Yarım Küre için Yaz Solstisi ----- tarihidir.
- 7) Güney Yarım Küre için Sonbahar Ekinoksu ----- tarihidir.
- 8) Dünya'nın Güneş'e uzaklığı mevsimlerin oluşmasında -----.

Yukarıdaki A ve B bölgeleri ile ilgili verilen boşlukları uygun sözcük ve kelimelerle tamamlayalım.

- 1- A bölgesinde hava sıcaklığı B bölgesine göre daha .....
- 2- Rüzgârın yönü ..... bölgesinden ..... bölgesine doğru eser.
- 3- ..... bölgesinde havanın yoğunluğu azdır.
- 4- ..... bölgesinde alçaltıcı hava hareketi görülür.
- 5- Basınç farkından kaynaklanan ve yatay yönde meydana gelen hava hareketine ..... denir.
- 6- Bulut ve yağmur oluşumu ..... bölgesinde olur.
- 7- Yoğunluğu fazla olan havanın sıcaklığı yoğunluğu az olan havaya göre daha .....
- 8- Isınan havanın yoğunluğu .....
- 9- Gündüz A bölgesi karayı, B bölgesi de denizi temsil ederse gece rüzgâr ..... bölgesinden ..... doğru eser.

Dünya'nın yan tarafta verilen konumu ile ilgili aşağıdaki soruları cevaplayalım.

1) Yukarıda verilen konum hangi tarihi gösteriyor?
-----

2) Dünya bu konumda iken Güneş ışınları hangi dönenceye dik olarak gelir? -----

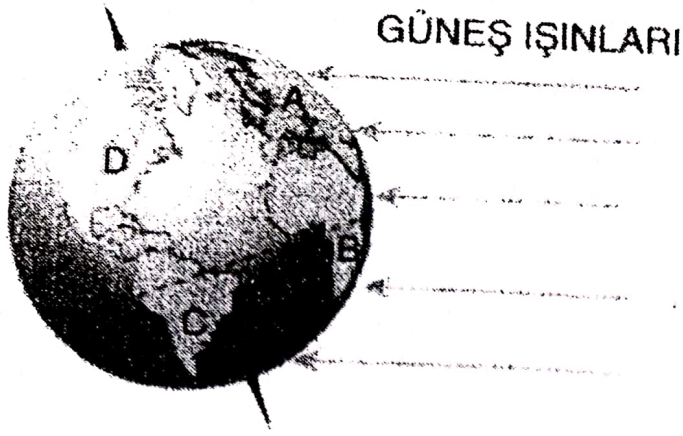
3) Bu tarihten itibaren Güney Yarım Küre'de hangi mevsim başlar? -----

4) Hangi yarım kürede en uzun gündüz ve en kısa gece yaşanır? -----

5) Hangi kutup noktasında bu tarihte 24 saat gündüz yaşanır? -----

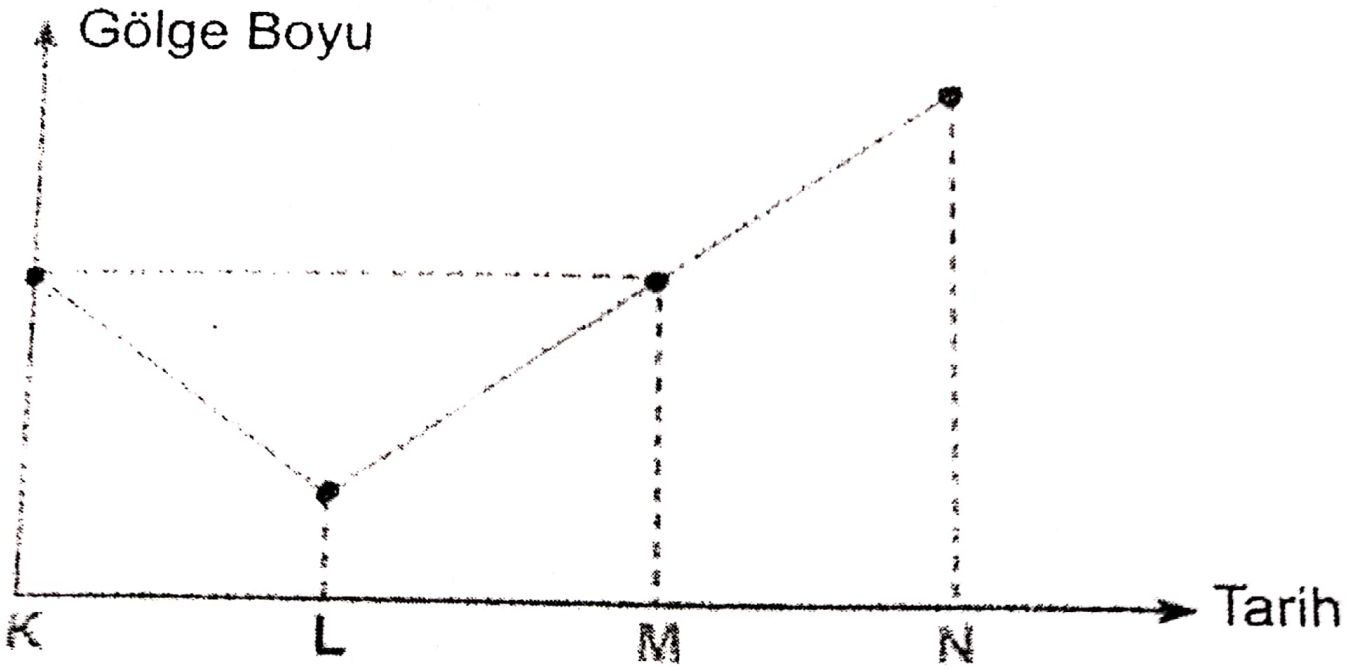
6) Kuzey Yarım Kürede bu tarihten sonra gündüzler ----- geceler ise ----- başlar.

7) Bu tarihten sonra hangi yarım küreye Güneş ışınları daha büyük açılarla gelmeye başlar? -----

Dünya'nın yan tarafta verilen konumu ile ilgili aşağıdaki boşlukları uygun sözcük veya kelimeler ile dolduralım.

- 1) Verilen konum ..... tarihini gösteriyor.
- 2) Güneş ışınları ---- ve ..... noktalarına dik geliyor olabilir.
- 3) Bu tarihte gündüz süresi en uzun olandan en kısa olana doğru sıralama yaparsak ;
..... > ..... > ..... > ..... şeklinde olur.
- 4) Bu tarihten sonra Kuzey Yarım Kürede ..... mevsimi başlar.
- 5) Bu tarihte öğle vakti güneş ışınları ..... dönencesine dik açıyla gelir.
- 6) Bu tarihte ..... Yarım Küre'de yılın en uzun gündüzü ve en kısa gecesi yaşanır.
- 7) ..... ve ..... şehirlerinde bu tarihten itibaren kış başlıyor.
- 8) Güneş ışınları bu tarihte ..... ve ..... şehirlerinde daha geniş alanları aydınlatır.
- 9) Güneş ışınlarının gelme açısı büyüdükçe o bölgenin sıcaklıkları da .....

Yukarıdaki grafik ile ilgili soruları cevaplayalım.

1) Bu grafik Kuzey Yarım Küre ülkesi olan Türkiye'de bir öğle vakti için çizilmiş ise; K, L, M ve N noktaları hangi tarihleri temsil eder?

K → _____

L → _____

M → _____

N → _____

2) Bir Güney Yarım Küre ülkesi olan Brezilya'da L noktasındaki gölge boyu 21 ARALIK'ta tespit edilmişse diğer noktalar hangi tarihleri temsil eder?

K → _____

M → _____

N → _____

1) Dünya'nın iki önemli hareketi vardır. Bu hareketleri yazınız.

1-

2-

2) Dünya kendi eksenini etrafında dönerken hangi sonuç ortaya çıkar?

3) Dünya'nın yıllık hareketi denince hangi hareketi aklımıza gelmelidir?

4) Mevsimlerin oluşmasının temel iki sebebi nedir?

1-

2-

5) Dünya'nın dönme eksen eğikliği açısı kaç derecedir?

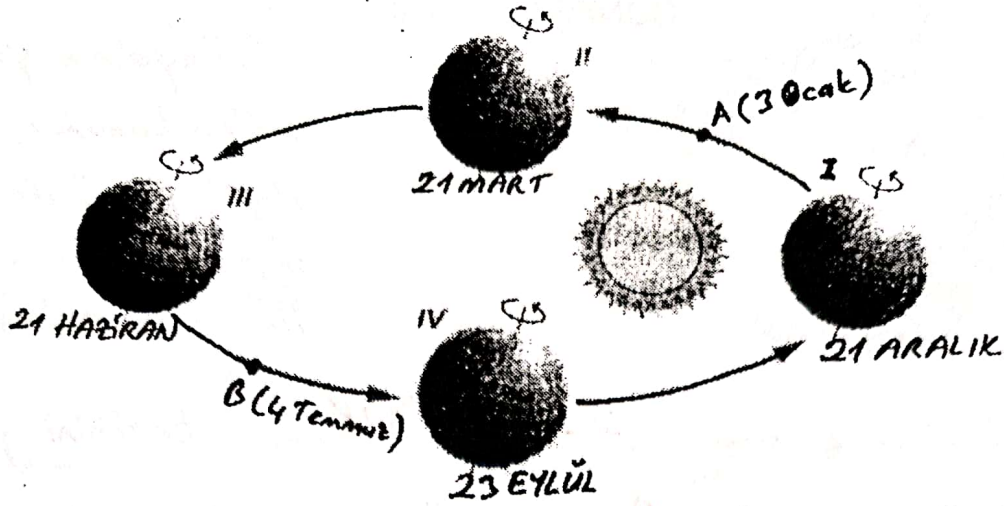
6) Dünya'nın dönme eksenini ile yörünge (dolanma) düzlemini arasındaki açı kaç derecedir?

7) Dünya'nın her tarafında mevsimlerin değişmemesi gece-gündüz sürelerinin, Güneş'in doğuş-batış saat ve yerlerinin değişmemesi hangi olayın sonucunda gerçekleşir?

8) Çöllere kutuplara göre neden daha sıcaktır?

9) 21 Mart'ta hangi yarımkürede İlkbahar Ekinoksu başlar?

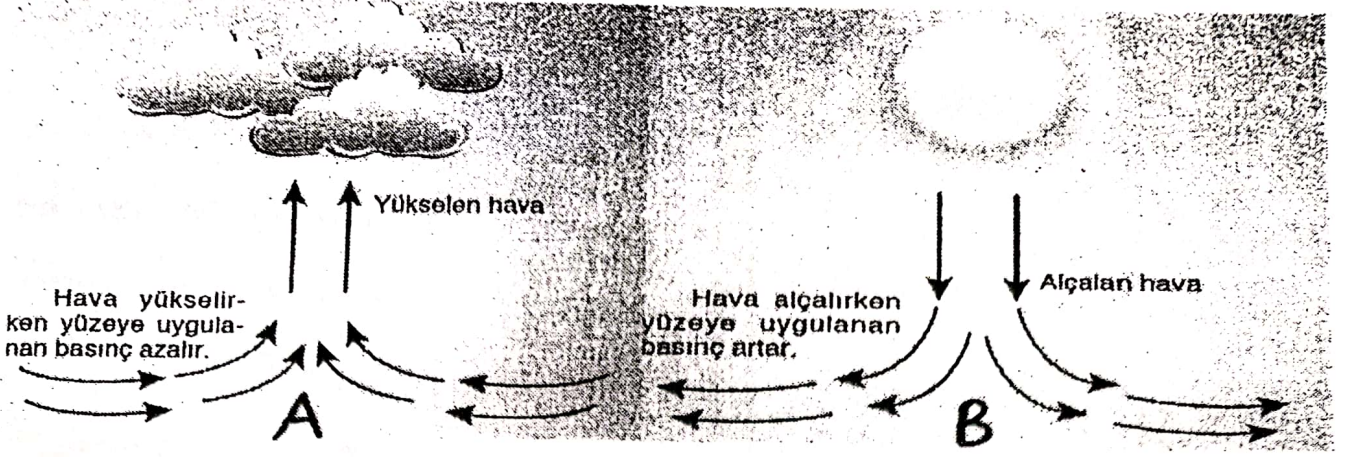
8-1.ÜNİTE TEKRAR YAZILISI

Dünya'nın Güneş etrafındaki dolanımını gösteren yukarıdaki şekle göre ;

- 1) Hangi aralıkta Kuzey Yarım Küre'de Sonbahar yaşanır?
23 EYLÜL - 21 ARALIK
- 2) Hangi tarih Gün-Öte tarihidir? **4 TEMMUZ**
- 3) Kuzey Yarım Küre'de gündüz süresi gece süresini ilk kez hangi tarihten itibaren geçmeye başlar? **21 MART**
- 4) Güney Yarım Küre'de gündüzlerin uzaması **21 HAZİRAN** tarihinden başlar, **21 ARALIK** tarihine kadar devam eder.
- 5) Dünya Güneş'e yaklaştıkça dönüş hızı **ARTAR**, uzaklaştıkça ise dönüş hızı **AZALIR**.
- 6) Kuzey Yarım Küre için Yaz Solstisi **21 HAZİRAN** tarihidir.
- 7) Güney Yarım Küre için Sonbahar Ekinoksu **21 MART** tarihidir.
- 8) Dünya'nın Güneş'e uzaklığı mevsimlerin oluşmasında **ETKİSİ YOKTUR**.

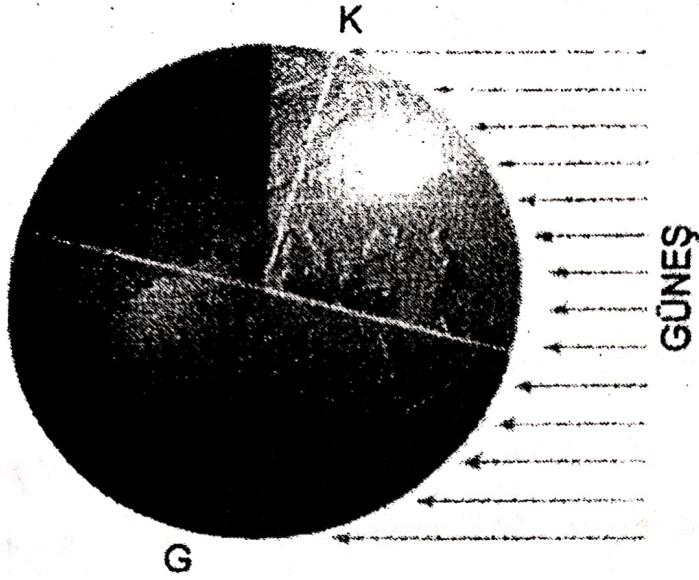

Yukarıdaki A ve B bölgeleri ile ilgili verilen boşlukları uygun sözcük ve kelimelerle tamamlayalım.

- 1- A bölgesinde hava sıcaklığı B bölgesine göre daha SICAKTIR (FAZLADIR).
- 2- Rüzgârın yönü B bölgesinden A bölgesine doğru eser.
- 3- A bölgesinde havanın yoğunluğu azdır.
- 4- B bölgesinde alçaltıcı hava hareketi görülür.
- 5- Basınç farkından kaynaklanan ve yatay yönde meydana gelen hava hareketine RÜZGÂR denir.
- 6- Bulut ve yağmur oluşumu A bölgesinde olur.
- 7- Yoğunluğu fazla olan havanın sıcaklığı yoğunluğu az olan havaya göre daha AZDIR.
- 8- Isınan havanın yoğunluğu AZALIR.
- 9- Gündüz A bölgesi karayı, B bölgesi de denizi temsil ederse gece rüzgâr A bölgesinden B bölgesine doğru eser.

Dünya'nın yan tarafta verilen konumu ile ilgili aşağıdaki soruları cevaplayalım.

1) Yukarıda verilen konum hangi tarihi gösteriyor?
21 HAZİRAN

2) Dünya bu konumda iken Güneş ışınları hangi dönenceye dik olarak gelir? YENGEÇ

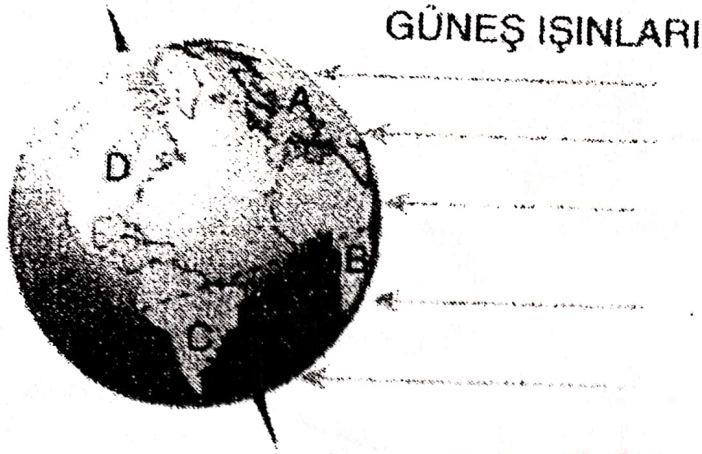
3) Bu tarihten itibaren Güney Yarım Küre'de hangi mevsim başlar? KIŞ

4) Hangi yarım kürede en uzun gündüz ve en kısa gece yaşanır? KUZEY YARIM KÜRE

5) Hangi kutup noktasında bu tarihte 24 saat gündüz yaşanır? KUZEY KUTUP NOKTASI(K)

6) Kuzey Yarım Kürede bu tarihten sonra gündüzler KISALMAYA geceler ise UZAMAYA başlar.

7) Bu tarihten sonra hangi yarım küreye Güneş ışınları daha büyük açılarla gelmeye başlar? GÜNEY Y.K.

Dünya'nın yan tarafta verilen konumu ile ilgili aşağıdaki boşlukları uygun sözcük veya kelimeler ile dolduralım.

1) Verilen konum 21 ARALIK tarihini gösteriyor.

2) Güneş ışınları B ve C noktalarına dik geliyor olabilir.

3) Bu tarihte gündüz süresi en uzun olandan en kısa olana doğru sıralama yaparsak;

C > B > D > A şeklinde olur.

4) Bu tarihten sonra Kuzey Yarımkürede KIS mevsimi başlar.

5) Bu tarihte öğle vakti güneş ışınları OĞLAK dönencesine dik açıyla gelir.

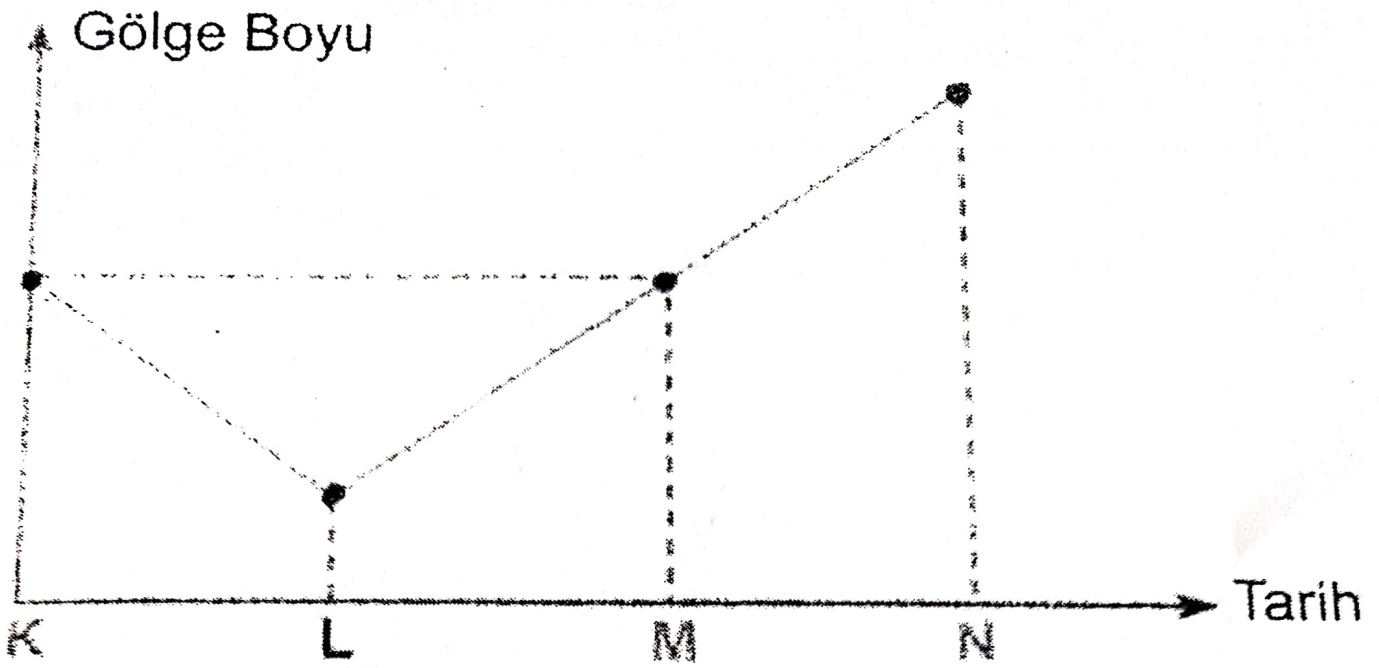
6) Bu tarihte GÜNEY Yarımküre'de yılın en uzun gündüzü ve en kısa gecesi yaşanır.

7) A ve D şehirlerinde bu tarihten itibaren kış başlıyor.

8) Güneş ışınları bu tarihte A ve D şehirlerinde daha geniş alanları aydınlatır.

9) Güneş ışınlarının gelme açısı büyüdükçe o bölgenin sıcaklıkları da ARTAR.

Yukarıdaki grafik ile ilgili soruları cevaplayalım.

1) Bu grafik Kuzey Yarım Küre ülkesi olan Türkiye'de bir öğle vakti için çizilmiş ise; K, L, M ve N noktaları hangi tarihleri temsil eder?

K → 21 MART

L → 21 HAZİRAN

M → 23 EYLÜL

N → 21 ARALIK

2) Bir Güney Yarım Küre ülkesi olan Brezilya'da L noktasındaki gölge boyu 21 ARALIK'te tespit edilmişse diğer noktalar hangi tarihleri temsil eder?

K → 23 EYLÜL

M → 21 MART

N → 21 HAZİRAN

1) Dünya'nın iki önemli hareketi vardır. Bu hareketleri yazınız.

1- Kendi eksenini etrafında dönme hareketi

2- Güneş'in etrafında dolanma hareketi

2) Dünya kendi eksenini etrafında dönünce hangi sonuç ortaya çıkar?

GECE - GÜNDÜZ

3) Dünya'nın yıllık hareketi denince hangi hareketi aklımıza gelmelidir?

GÜNEŞ'İN ETRAFINDAKİ DOLANMA HAREKETİ

4) Mevsimlerin oluşmasının temel iki sebebi nedir?

1- Dünya'nın eksen eğikliği

2- Dünya'nın Güneş etrafında dolanması

5) Dünya'nın dönme eksen eğikliği açısı kaç derecedir?

23° 27'

6) Dünya'nın dönme eksenini ile yörünge (dolanma) düzlemi arasındaki açı kaç derecedir?

66° 33'

7) Dünya'nın her tarafında mevsimlerin değişmemesi gece-gündüz sürelerinin, Güneş'in doğuş-batış saat ve yerlerinin değişmemesi hangi olayın sonucunda gerçekleşir?

EKSEN EĞİKLİĞİ

olmasaydı.

8) Çöllere kutuplara göre neden daha sıcaktır?

GÜNEŞ IŞINLARINI DAHA ÇOK SOĞURDUĞU İÇİN

9) 21 Mart'ta hangi yarımkürede İlkbahar Ekinoksu başlar?

KUZEY YARIM KÜREDE

1) Havayı oluşturan gazların %78'i AZOT gazı
%21'i OKSİJEN gazı ve %1'i CO₂, H₂O ve diğer gazlardır.

2) Hava olaylarının gerçekleşmesini sağlayan havada bulunan SU BUHARI dir.

3) Hava olaylarını belirleyen faktörler :

1. SICAKLIK

2. Yağış

3. RÜZGÂR

4. Nem (su buharı)

5. Hava basıncı

4) Havanın soğuk olduğu ve alçaltıcı hava hareketlerinin görüldüğü yerler YÜKSEK basınç alanıdır.

5) Rüzgârın oluşumunun temel nedeni havadaki BASINÇ farkıdır.

6) Havadaki su buharına NEM de denir

7) Geniş bölgelerde ve çok uzun zaman içinde aynı kalan ortalama hava şartlarına İKLİM denir.

8) Küresel ısınma ve küresel iklim değişikliklerine neden olaya SERA ETKİSİ denir.

9) Gündüz karalar denizlere oranla daha çok ısınır ve karalar ALÇAK basınç, denizler ise YÜKSEK basınç alanı olur. Bu durumda rüzgâr DENİZDEN → KARAYA

doğru eser. Bu rüzgâra DENİZ MELTEMİ denir.

10) İklim ile ilgili bilgiler KESİN iken hava olayları TAHMİNİ dayalıdır.

5. Aşağıda verilen örneklerin iklime mi yoksa hava olayına mı ait olduğunu belirtiniz.

Olaylar	İklım	Ha
1. Bugün hava sıcaklığı sıfırın altına inecekmiş.	H	
2. İstanbul'da meydana gelen fırtına binaların çatılarını uçurdu.	H	
3. Dünya'daki en sıcak ülkeler ekvator bölgesindedir.	i	
4. İç Anadolu Bölgesi'nde yazlar kurak ve sıcak geçer.	i	
5. 21 Haziran tarihinde Güney Yarım Küre'de kış mevsimi yaşanır.	i	
6. Hafta sonu tüm yurttaki kar yağışı bekleniyor.	H	

6. Aşağıdaki cümlelerin sonuna doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazınız.

1. Dünya'nın kendi eksenini etrafındaki hareketi mevsimlerin oluşmasını sağlar. Y
2. Dünya'nın dönme eksenindeki eğiklik mevsimlerin oluşmasında etkilidir. D
3. Aynı tarihlerde Kuzey Yarım Küre ile Güney Yarım Küre'de farklı mevsimler yaşanır. D
4. Havadaki su buharı hava olaylarının meydana gelmesinde en büyük etkidir. D
5. Hava olaylarını inceleyen bilim dalına meteoroloji denir. D
6. Hava olayları verileri kesindir. Y
7. Hava olayları dar bölgelerde meydana gelir. D
8. İklim 30-35 yıllık hava durumuna ait veriler ile belirlenir. D
9. Hava tahmin raporları günün farklı saatlerinde yapılan gözlemler sonucu oluşturulur. D
10. Yer kabuğunun sıcaklığının zamanla artması iklimlerin değişmesine neden olur. D

1) Havayı oluşturan gazların % 78'i ----- gazı
% 21'i ----- gazı ve % 1'i CO₂, H₂O ve diğer gazlardır.

2) Hava olaylarının gerçekleşmesini sağlayan havada
bulunan ----- dir.

3) Hava olaylarını belirleyen faktörler :

1) -----

2) Yağış -----

3) -----

4) Nem (su buharı)

5) Hava basıncı

4) Havanın soğuk olduğu ve alçaltıcı hava hareketlerinin
görüldüğü yerler ----- basınç alanıdır.

5) Rüzgârın oluşumunun temel nedeni havadaki
----- farkıdır.

6) Havadaki su buharına ----- de denir

7) Geniş bölgelerde ve çok uzun zaman içinde aynı
kalan ortalama hava şartlarına ----- denir.

8) Küresel ısınma ve küresel iklim değişikliklerine
neden olaya ----- denir.

9) Gündüz karalar denizlere oranla daha çok ısınır ve
karalar ----- basınç, denizler ise ----- basınç
alanı olur. Bu durumda rüzgâr ----- → -----

doğru eser. Bu rüzgâra ----- meltemi denir.

10) İklim ile ilgili bilgiler ----- iken hava olayları
----- dayalıdır.